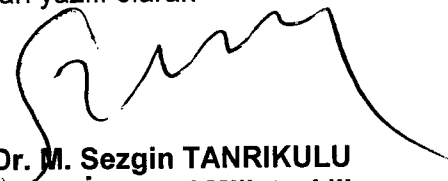

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

7/22299 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesi Yanıtlanmadığından Yenilenmiştir.

Ülkemizde, engelli vatandaşlarımız toplam nüfusun 12,29'unu (yaklaşık 8.5 milyon) oluşturmaktadır. Farklı engel gruplarında bulunan bu vatandaşlarımızın sorunlarının çözümüne yönelik olarak bu güne kadar etkin ve kalıcı önlemler alınamamıştır. Engellilerimizin yaşamakta olduğu sorunlar her geçen gün artmaktadır. Özellikle engelli vatandaşlarımızın istihdam sorunu, topluma katılmaları için fiziki koşulların yetersizliği sürekli dile getirilmesine rağmen çözüme yönelik ciddi adımlar atılmamaktadır.

5825 sayılı Yasa ile TBMM'de onaylanan Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 31. Maddesi, Taraf Devletlere Sözleşmenin uygulanması açısından gerekli politikaları formüle etmeleri ve geliştirmelerinde kendilerine yol gösterecek, istatistik veriler ve araştırmalar da dâhil olmak üzere uygun bilgileri toplama ve bunları herkesle paylaşma görevi yüklemektedir. Ancak bugüne kadar toplum içinde kaç engelli olduğu, bunların engel türlerine göre dağılımları konusunda yapılmış tek çalışma 2002 yılına ait bulunmaktadır.

Konuyla ilgili olarak;

1- 2017 yılında Türkiye'de kaç engelli vardır? Engel türlerine göre bunların sayıları nelerdir? Cinslere, yaşa, eğitime, istihdama, yardım alma durumuna, engellilik nedenlerine vb. göre ayrı istatistikler çıkarılmış mıdır, sonuçları nelerdir?

2- Çalışabilir engellilerin istihdamı için kamunun örnek olması gerekmektedir. 2002 yılından beri, Başbakanlık genelgeleriyle ve tarafınızdan defalarca yapılan açıklamalarla kamudaki engelli kotasının hızla doldurulacağı söylenmektedir. İş Yasası'nın 30. Maddesine göre özel ve kamu kesiminde kaç engelli işçi istihdam edilmesi gerekmektedir, bunun ne kadarı gerçekleştirilmiştir? Devlet Memurları Yasası'nın 53. Maddesine göre istihdam edilmesi gereken engelli memur sayısı kaçtır, bunun ne kadarı hakları olan kadrolara yerleştirilmiştir?

3-4857 ve 657 sayılı yasalarda belirtilen engelli istihdam kotaları doldurulmamış ise neden boş tutulmaktadır? Bu konuda görevlerini yapmayan veya gerekli denetimleri gerçekleştirmeyen kamu görevlileri hakkında hangi işlemler yapılmıştır?

4-Çalışamayan, çalışamayacak durumda olan engellilere ne kadar aylık verilmektedir? Verilen aylıklar insan onuruna, altına imza attığımız Birleşmiş Milletler Sözleşmelerinde belirtilen insanca yaşanacak gelir düzeyine uygun mudur? Değil ise artırılması için neler yapılmaktadır?

5-Türkiye'de İmar Yasası 1997 yılında değiştirilmiş ve yapıların engellilere uygun inşası zorunlu tutulmuştur. TOKİ tarafından yapılan veya yaptırılan binalarda TSE'nin standartları uygulanmakta mıdır? 1997 yılından sonra yapılan binaların denetiminde 3194 sayılı İmar Yasası hükümleri dikkate alınmakta mıdır? TSE standartlarına ve dolayısıyla engellilere uygun olmayan şekilde kamu ve özel binalarını inşa edenler, bunların projelerini onaylayanlar hakkında ne gibi işlem yapılmıştır?

6-1 Temmuz 2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Yasanın geçici 2. Maddesi kamuya açık alanların, binaların ve hatta toplu taşıma araçlarının 7 yıl içinde engellilere uygun hale getirilmesini emretmektedir. Yasa'da öngörülen süre, 2012 yılının Temmuz ayında dolacaktır. Yasanın bu hükmü çerçevesinde yayınlanan genelgelerin dışında neler yapılmıştır, kaç kentimizde kamu alanları, toplu taşıma araçları engellilerin erişimine uygun hale getirilmiştir? Yasanın gereklerini yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında bugüne kadar ne gibi işlem yapılmıştır? Engelliler tarafından erişime uygun olmayan kamu alanları ve ulaşım araçları nedeniyle kaç idari dava açılmış, ilgili mülki amirlikler tarafından kaçına yargılanma izni verilmiş, kaçına verilmemiştir?

7-Engelliler sağlık desteğine en fazla ihtiyaç duyan toplum kesimini oluşturmaktadır. Bunların gelirleri son derece kısıtlı iken, bir kısmı hiçbir geliri olmadığı için engelli aylığı alan veya sağlık sigortası primleri devlet tarafından karşılanan engellilerden neden muayene, ilaç, tıbbi malzeme, ameliyat ve tedavilerinde katkı payı istenmektedir? Bu insanlar geçim için kaynak bulamazken katkı payını nasıl ödeyecektir?

8-Engellilerin yaşamlarını kolaylaştıran tıbbi destek araçlarının tekerlekli sandalye, işitme cihazı gibi araç ve gereçlerin sosyal güvenlik kurumu tarafından karşılanan bedelleri neden düşük tutulmaktadır? Verilen bedellerle düşük kaliteli üründen başka seçenek bırakılmazken bir de bunların zorunlu kullanım süreleri neden uzatılmaktadır?

9-Engelli öğrencilerin eğitimlerinin sürdürülmesi için hangi tedbirler alınmaktadır? Bina, eğitim ve yardımcı kadroları yeterince sağlanmış mıdır? Sağlanmamış ise 2015-2016 eğitim döneminde bu alanda yapılacak yatırım ve kadro alımları nelerdir? Okulların erişilebilir olması için ayrıca bir bütçe oluşturulmuş mudur, oluşturulacak mıdır?

10-Toplu ulaşım araçlarından yararlanamayan engelliler zorunlu olarak bireysel araç almak durumunda kalmaktadır. Yaşamlarını kolaylaştıran, günlük yaşamlarını sürdürmeleri için zorunlu olan bu araçlardan neden KDV alınmaktadır? Yine engellilerin ÖTV istisnasından yararlanmasının koşulları yasa ve yönetmelikte açıkça belirtilmiş olmasına rağmen neden Maliye Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı'nın sağ-sol bacak ve kol ayrımları yapmasının hukuki dayanağı nedir?

11-Engellilerin haklarından yararlanmaları için çok önemli olan sağlık kurulu raporlarını belirleme yönetmeliği Dünya Sağlık Örgütü tarafından ilan edilmiş kurallara ne kadar uygundur? Sağlık Kurulu Raporlarının, Maliye Bakanlığı tarafından keyfi biçimde yeniden değerlendirilerek engelli vatandaşlarımızın gelir vergisi indiriminden ve emeklilik hakları kısıtlanmaktadır, bunun hukuki dayanağı nedir?

12-Tıbbi zorunluluk veya ailevi yetersizlik nedeniyle bakıma muhtaç olan yaşlılar ve zihinsel engelliler için kaç tesis yapılmıştır? Bu tesislerden yararlanma koşulları nedir? Bu tesisler ve verilen hizmetler insani ve sıhhi bakımdan ulusal ve uluslararası sözleşmelerdeki hükümlere uygun mudur? Yeterli sağlık ve destek kadrosu var mıdır? Bu durumda olanlar hangi hizmetler verilmektedir?

13-Cezaevlerinde bulunan engelli tutuklu ve hükümlüler için gerekli olanaklar, başta tıbbi ve psikolojik olmak üzere destek ve hizmetler verilmekte midir? Tuvalet, banyo vb. gibi hijyenik konularda gerekli tedbirler alınmış mıdır? Diğer tutuklu ve hükümlülerin yararlandığı havalandırma vb. her türlü olanaktan yararlanmaları sağlanmakta mıdır?

14-Engellilerin spor olanaklarının geliştirilmesi için mevcut federasyonlara hangi katkılar yapılmaktadır? Türkiye Futbol Federasyonu'na sağlanan olanaklar, gelir kaynakları nedir, sağlanan kaynak toplamı ne kadardır? Engellilerin spor dallarındaki federasyonlara sağlanan toplam katkı ve kaynak miktarı nedir, artırılması için bir çalışma var mıdır?

15-Engellilerin seçimlerde oy kullanabilmesi için hangi önlemler alınmıştır, yeterli midir? Görme engellilerin oylarını kendilerinin kullanabilmeleri için oy pusularıyla ilgili hükümlerde bir değişiklik yapılacak mıdır?

16-Birleşmiş Milletler Engellilerin Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde ayrımcılığın önlenmesi bakımından mevzuatımız taranmış ve uygun olmayan maddeler tespit edilmiş midir? Ayrımcılığa neden olabilecek hukuki düzenlemeler ve uygulamaların düzeltilmesi için hangi tedbirler alınmaktadır?